

Een cultuur van duikveiligheid

Het bevorderen van een cultuur van duikveiligheid is de kern van de missie van Divers alert Network. Een dergelijke cultuur vereist een gezamenlijke inspanning en DAN is van plan een discussie met de algemene sportduikgemeenschap aan te moedigen om veiligheid te bevorderen en de duikervaring te verbeteren.

De mantra van individuele verantwoordelijkheid lijkt de zeer reële, sociale context te negeren van het duiken, een sport die slechts zelden alleen beoefend wordt. Naast mededuikers zijn bij een duikincident ook de opleidingsorganisaties, duikscholen, duikresorts, reisbureaus, duikwinkels, medische en wetenschappelijke organisaties, fabrikanten van apparatuur en / of de media betrokken. De meeste incidenten worden toegeschreven aan menselijk falen en de oproep om individueel bewustzijn te vergroten is de remedie die het vaakst gesuggereerd wordt door degenen die te maken hebben met veiligheid.

Hoewel individuele fouten een voortdurend aandachtspunt zijn bij duikveiligheid is het ook belangrijk om de rol van de sociale context bij duikongevallen voor ogen te houden en correcte, sociale interventies te promoten die wel eens effectiever zouden kunnen zijn dan interventies die geheel op individuele duikers gericht zijn. Om duikveiligheid te kunnen promoten moeten we de huidige veiligheidscultuur (of het gebrek eraan) bij het sportduiken in ogenschouw nemen naast de rol van individuele duikers en andere leden van de duikgemeenschap.

We vragen je om deel te nemen aan deze inspanning en jouw mening te geven over wat een cultuur van duikveiligheid inhoudt. DAN gaat dit gesprek meenemen naar duikshows, vergaderingen en sociale media, maar we willen de dialoog in deze column van start laten gaan. Hiertoe hebben we drie gerenommeerde, onafhankelijke vooraanstaande duikers uitgenodigd om hun inzicht met ons te delen.

Wat betekent “sportduikcultuur” voor jou?

Jill Heinerth: sportduiken is een gemeenschap met veel verschillende subculturen. Deze kleine groepjes duikers zijn met elkaar verbonden via de winkels, clubs, chartermaatschappijen of misschien via afdelingen van duikorganisaties. Sommigen van deze groepen staan bekend om hun technische expertise, hun geweldige trips of veilige manier van werken. Andere hebben een label van agressie, haantjesgedrag of exclusiviteit. Als je maar lang genoeg duikt, zie je dat mensen komen en gaan, van kant wisselen en hun gedrag veranderen. Soms wordt verandering veroorzaakt door de wijsheid van ervaring, soms door het voorbeeld van goed leiderschap en andere keren onder invloed van het schokkende effect van getuige zijn bij een incident of tragedie.

John Lippmann: De duikcultuur kan onwaarschijnlijke vriendschappen creëren tussen mensen die geheel verschillende levens leiden en die anders weinig gelegenheid of interesse zouden hebben in de omgang met elkaar. Dergelijke vriendschappen kunnen heel hecht worden door het vertrouwen en de verschillende mate van afhankelijkheid die zich kan ontwikkelen tussen duikbuddy's. Maar net als met veel van dergelijke groepjes kunnen er klieken ontstaan. Deze zijn soms nodig voor de groepsfocus, maar ze kunnen ook onenigheid geven.

Alessandro Marroni: Ik geloof heilig dat sportduikcultuur betekent bewustzijn, educatie, gezond verstand en respect voor zowel de onderwater wereld als voor de mededuikers. Jammer genoeg vereist het bereiken van deze doelen dat ze ingeslepen worden in duikers via hun cultuur en ervaring aan de ene kant en aan de andere kant via studie, oplettendheid en de aangeleerde vaardigheid om te evalueren en

risico te voorkomen. Het eerste waar men zich van bewust moet zijn is dat duiken plaatsvindt in het water waarin wij als mensen niet kunnen overleven tenzij we speciale maatregelen treffen en niet alleen met passie en nieuwsgierigheid handelen, maar ook met competentie en voorzichtigheid.

Wat zijn de kenmerken van een veiligheidsbewuste duiker?

Marroni: Veilige duikers hebben dezelfde passie voor het begrijpen van de veiligheidsbeperkingen van het duiken als ze hebben voor onderwater fotografie, het bestuderen van vissen of het simpele plezier van het exploreren. Ze blijven zich ook steeds bewust van andere duikers, waaronder hun behoeftes en de mogelijke risico's die ze opleveren. Maar al te vaak kunnen slecht samengestelde buddyteams of duikgroepen leiden tot catastrofale gebeurtenissen die gemakkelijk voorkomen hadden kunnen worden door een meer zorgvuldige selectie en controles voor de duik.

Lippmann: Een "veiligheidsbewuste"(of beter gezegd een op "veiligheid voorbereide") duiker zal in het algemeen allerlei eigenschappen hebben. Deze zijn onder andere een sterk gevoel van zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid, leergierigheid betreffende relevante risico's en bewustzijn van zijn of haar eigen fysieke, mentale en medische gezondheid. Zulke duikers verzamelen relevante informatie over een duikstek en daarmee gepaard gaande potentiële gevaren en zijn ook bereid om zo nodig een duik af te breken zonder zich door druk vanuit de groep te laten overhalen tot het nemen van onaanvaardbare risico's.

Heinerth: Volgens mij is een veiligheidsbewuste duiker iemand die volledig betrokken is bij zijn of haar deelname aan duiken. Een veiligheidsbewuste duiker is iemand die naar een bepaalde duik kijkt en vraagt: "Ben ik in dit scenario volledig in staat tot zelfredzaamheid en ben ik zo nodig ook volledige in staat en bereid tot het uitvoeren van de redding van een buddy?" Een veilige duiker gaat alleen het water in als ieder antwoord een ondubbelzinnig "ja" is.

Wat is de rol van opleidingsorganisaties in het vormgeven en verspreiden van een cultuur van veiligheid?

Lippmann: Onder de paraplu van hun brevettingen hebben zij de grootste invloed op duikprofessionals. Het is belangrijk dat de organisaties van hun instructeurs en divemasters voorvechters van duikveiligheid maken, hun werk bewaken en de juiste ondersteuning bieden in het toepassen van de veiligheidscultuur. De instructeurs die duidelijk of herhaaldelijk redelijke veiligheidsstandaards negeren moeten op de juiste wijze tot de orde worden geroepen.

De PADI "Verantwoordelijke duiker" campagne en de campagne om duikers te leren langzaam op te stijgen en veiligheidstops te maken zijn geweldige voorbeelden van de belangrijke rol die organisaties kunnen spelen bij het onderwijzen van duikers betreffende belangrijke veiligheidszaken.

Heinerth: Opleidingsorganisaties hebben de gelegenheid om de grondregels direct vanaf het begin vast te stellen en duikers te begeleiden in het herkennen dat de algemene veiligheidsregels ontwikkeld zijn vanuit praktische ervaringen. Een instructeur die door de mazen glipt zonder de standaards te volgen kan gevolgen hebben voor honderden toekomstige duikers, die op hun beurt weer een volgende generatie van duikers kunnen beïnvloeden. Het ophouden van hoge standaards is essentieel voor het onderhouden van een consistent klimaat van een veilige duikpraktijk.

Marroni: De commerciële noodzaak tot het zorgen voor uitbreiding van de sportduikindustrie heeft er bij

tijd en wijle voor gezorgd dat activiteiten in en onder het water voorgesteld werden als hebbend weinig of geen risico. Ik geloof dat opleidingsorganisaties een centrale rol kunnen spelen in het teweeg brengen van veranderingen door het introduceren van de [hazard identification and risk assessment \(HIRA\)](#) componenten in hun opleidingsprogramma om zowel de veiligheid als de aantrekkelijkheid van de sport te verhogen.

Hoe kunnen duikcentra bijdragen aan de cultuur van duikveiligheid?

Heinerth: Tegenwoordig ondervinden duikcentra een toegenomen competitie om de beste adrenaline verhogende ervaringen aan te bieden. Maar ik heb al heel vroeg geleerd dat enthousiasme aanstekelijk is. Als jij geniet van wat je doet, zullen je klanten samen met jou van hun ervaring genieten. Er is verwondering en voldoening in het alleen maar onderwater zijn. Het is geweldig als je gezegend wordt met een blik op een magnifieke mantarog, maar het kan net zo opwindend zijn om een kaakvis met een bek vol eitjes te zien. Duikvoldoening heeft geen grote dieptes of onnodige risico's nodig.

Marroni: Veel duikcentra zijn zich niet bewust van de risico's of van hun verantwoordelijkheid ten opzicht van hun klanten. Ze besteden misschien niet voldoende aandacht aan de vaardigheden van hun klanten of hun fitnessniveau, milieu en technische veiligheid, duikbootveiligheid, vulstations, enz.

Lippmann: Duikcentra hebben de plicht ervoor te zorgen dat hun materiaal goed onderhouden is, dat hun stafleden goed geïnformeerd, competent en oplettend zijn en dat duikers goed toegerust zijn voor de duikstekken waar ze duiken. Als we niet een voldoende veilig niveau van dienstverlening van een duikcentrum krijgen, zouden we niet moeten aarzelen om het elders te zoeken.

Hoe kan de cultuur van duikveiligheid gepromoot worden?

Lippmann: Incidentenrapportage en -analyse geven krachtige instrumenten waarop relevante ongevallenpreventie protocollen gebaseerd kunnen worden. DAN speelt hierin een sleutelrol en de duikgemeenschap wordt beter bediend als het DAN helpt bij het verzamelen van informatie betreffende duikincidenten en -ongevallen zodat zij op haar beurt de opleidingsstrategieën en duikpraktijken kan helpen begeleiden. Jammer genoeg bestaat er op sommige plaatsen de tendens belangrijke informatie over ongevallen achter te houden uit angst voor juridische of commerciële onaangename gevolgen. Het zou geweldig zijn als dit zou veranderen.

Heinerth: Als jonge duiker in Tobermory, Canada, volgde ik lessen bij een geweldig rolmodel, Dale McKnight genaamd. Onze groep werkte dagenlang hard, oefende vaardigheden en maakte plannen om de diepste (en eerste decompressieduik) van ons leven te maken. We zaten op de boot onderweg naar de duikstek toen Dale ons vertelde dat we zo'n geweldige prestatie hadden geleverd dat hij ons wou belonen met een extra 3 m. diepte en vijf extra minuten bodemtijd. Mijn collega's riepen en schreeuwden van opwinding, terwijl ik een steeds grotere spanning voelde. Met mijn hoofd gebogen mompelde ik dat ik me daar nog niet klaar voor voelde en in de boot zou blijven. Ik was teleurgesteld en uit het veld geslagen. Dale probeerde tevergeefs me over te halen om de duik te maken.

Na een paar minuten berispte Dale de ander duikers omdat ze het goed hadden gevonden dat hij een veilig, georganiseerd plan had veranderd in een "vertrouw-me-maar" duik. Eerste had ik niet door wat er gebeurde, maar ik merkte al gauw dat hij me op de rug klopte. Ik was geslaagd voor zijn test. Hij heeft me een belangrijke les geleerd: een echte overlever moet weten wanneer hij bereid moet zijn om terug te keren en het voor gezien te houden.

Marroni: We kunnen een cultuur van duikveiligheid promoten door het overbrengen van liefde voor het onderwaterrijk en tegelijkertijd uit te leggen dat dat niet gratis is maar dat het bepaalde basale maar strikte regels vereist die ons helpen te voorkomen dat we overweldigd raken door de kracht van de natuurlijke elementen.

We moeten gelijksoortige boodschappen in iedere cursus verspreiden, voor iedere duik en via ieder artikel of documentaire die over duiken gaan. Het is van belang de oppervlakkige boodschappen over het gemak van duiken of de slecht geïnformeerde, catastrofale “scoops”na duikverwondingen of sterfgevallen te vermijden. DAN heeft gepoogd om dit in de laatste 30 jaar te doen en ik denk dat de resultaten de doeltreffendheid van deze benadering bewijzen.

Ontmoet de deskundigen

Jill Heinerth, een pionier onderwater ontdekker en filmer, heeft dieper in grotten gedoken dan enig andere vrouw in de geschiedenis. Als erkenning van een levenslange pleitbezorger van water heeft ze Wyland Icon and Sea Hero prijs gekregen. Als erkenning van haar levenswerk heeft de Royal Canadian Geographical Society Heinerth geëerd met de inaugurele Medal for Exploration. Haar fotografie en artikelen zijn gepubliceerd in prominente tijdschriften over de gehele wereld.

John Lippmann is oprichter van DAN Asia-Pacific (DAN AP), die hij in 1994 startte om de veiligheid van het duiken in dat gebied te verbeteren. Hij was voorzitter, directeur en hoofd opleidingen bij DAN AP gedurende 20 jaar, redacteur van *Alert Diver Asia-Pacific* gedurende 13 jaar en is momenteel voorzitter en hoofd research bij DAN AP. Hij is een internationaal erkend duikveiligheid deskundige en heeft veel boeken en artikelen over duikveiligheid geschreven. In 2007 heeft Lippman de Order of Australia prijs ontvangen voor zijn verdiensten voor duikveiligheid, reanimatie en eerstehulp.

Alessandro Marroni, M.D., is oprichter en president van DAN Europe en voorzitter van International DAN. Hij is ook vice-voorzitter van de European Committee for Hyperbaric Medicine (ECHM) en lector en professor hyperbare geneeskunde aan de universiteiten van Belgrado, Padova, Palermo en Pisa. Marroni is de auteur van meer dan 250 wetenschappelijke artikelen en publicaties over onderwater en hyperbare geneeskunde en is sinds 1966 duikinstructeur.